

ærede Rigsdagmand, der nys satte sig, har gjort gjældende, men jeg antager, at Hestene ville kunne holdes og vedligeholdes for den Gødtgjørelse, som der er sat, naar Hesteholdet reguleres paa en saadan Maade, at man kan faae Hestene holdte paa billigste Viis. Gaaer jeg ud derfra, saa maa jeg jo til at anstille Uundersøgelser om, paa hvilken Maade og ad hvilken Bei man faaer Hestene holdt billigt, og jeg maa da ligefrem komme til den Betragtning, at de, der avle Sød, de, der ere de første Producenter af Jordens Grøde, ere dem, der kunne holde Hestene billigere end andre (Her!); er dette rigtigt, saa forekommer det mig ogsaa at være rigtigt, at man giver en Bestemmelse for, at det er Jordbrugerne, der holde Hestene, og at det er Statskassen, der betaler dette Hestehold. Dette er nu netop ogsaa steet her, men jeg skal nu fremdeles til at see, ad hvilken Bei vi saa yderligere skulle gaae, for at fremtvinge den størst mulige Billighed, og saa er der jo Spørgsmaal om, enten vi ligefrem skulle lade Regjeringen udbyde Hestene til Landboerne, for af disse at holdes, eller vi skulle fordele dem paa mindre Districter og lade hvert District see, paa hvad Maade de faae Hestene billigt holdte. Efter den Erfaring, jeg har havt Leilighed til at gjøre, staaer det aldeles klart for mig, at man faaer Hestene billigere og bedre holdte, naar man fordele dem omkring paa smaa Districter end ved at udbyde dem ialmindelighed. (Tscherning: Hvorfra er den Erfaring?) Det er min Erfaring. (Tscherning: Hvorfra? — Formanden ringer.) Det ærede Medlem har Tvivl om, at jeg har havt nogen Erfaring; jeg har da levet i halvhundred Aar, og ogsaa havt Noget med Hestehold og Hesteleveringer og deslige at bestille, og derfra er det, jeg henter min Erfaring, ligesom ogsaa fra, hvor man bedst og billigst skal accordere om et Hestehold, som jeg ogsaa har havt Erfaring i. Der er, naar man vil tage Folk, som de ialmindelighed ere, stor Forskjel paa, enten de selv skulle have Part i en Udgift, eller de see, at den tages af Andres Lomme end deres egen. Naar vi skulle have en Hest udbuden, og Districtets Beboere vide, at de faae saa og saa Meget for at holde den, og

at de selv skulle betale det, som Hesteholdet koster mere, saa skulle de — det tør jeg si — nok sørge for, at Hesten bliver holdt saa billigt som muligt, for at deres Tilskud kan blive saa lidet som muligt. Gaae vi derimod den anden Bei og si: Ja, det skal betales af det Almindelige, saa troer jeg ogsaa ifølge min Erfaring, — man tillægge den nu hvilken Vægt man vil —, at det ikke er saa sjældent, at den Betragtning gjør sig gjældende: Ja, hvorfor skal jeg være ham for nær, han kan jo ligesaa godt have den Fortjeneste som en Anden, der er ikke Stort at tjene ved det, og der er jo nok om at betale det. Det har jeg saa ofte erfaret, og det er det, som gjør, at jeg holder paa, at man fordele Hestene paa Districter og saa lader Districterne see, hvorledes de faae dem holdte (Ja!). Jeg vilde ikke have gjort det gjældende, naar jeg ikke, ligeledes ifølge mange Aars Erfaring, havde havt den bestemte Overbeviisning, at Hestene igjennem de forskjellige Conjuncturer kunne holdes for den Betaling, som Staten giver (Ja!). Lad være, at der eet eller andet Sted kunde blive at gjøre et Tilskud, saa er jeg fuldt og fast overbevist om, at dette Tilskud vil blive saa ringe, at det ikke kan komme til at staae i Forhold til den Risiko, man udsætter sig for ved at gaae den anden Bei, at udsætte dem ialmindelighed, idet man ad den, efter hvad jeg er istand til at fatte, ingenlunde vil være istand til at faae dem holdte for den Priis, som her er foreslaaet. I Henhold hertil maa jeg meget indstændigt anmode om, at man vil holde paa det oprindelige Udfast, eftersom jeg antager, at den anden Bei at gaae vil forbyde Hesteholdet, og det kan jeg ikke si, at jeg har Lyft til at give min Stemme til.

Formanden: Jeg undlod for at spørge, om Noget optog det Forslag, som var stillet, men nu er frafaldet, og som gif ud paa, at alle Paragrapherne skulde udgaae. (Opbehold.) Det er saaledes bortfaldet. — Indenrigsministeren har Ordet.

Indenrigsministeren: Efter at den hidtilværende Udredning af Heste ved Antagelsen igaar af Lovforslagets 2 første Paragrapher er ophørt, bliver det fornødent paa anden Maade at træffe Bestemmelser om, hvor-